Chương 6
CÁN CÂN THANH TOÁN QUỐC TẾ

ThS. Nguyễn Thị Vũ Hà
Khoa Kinh tế quốc tế, COE, VNU

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Giới thiệu chung

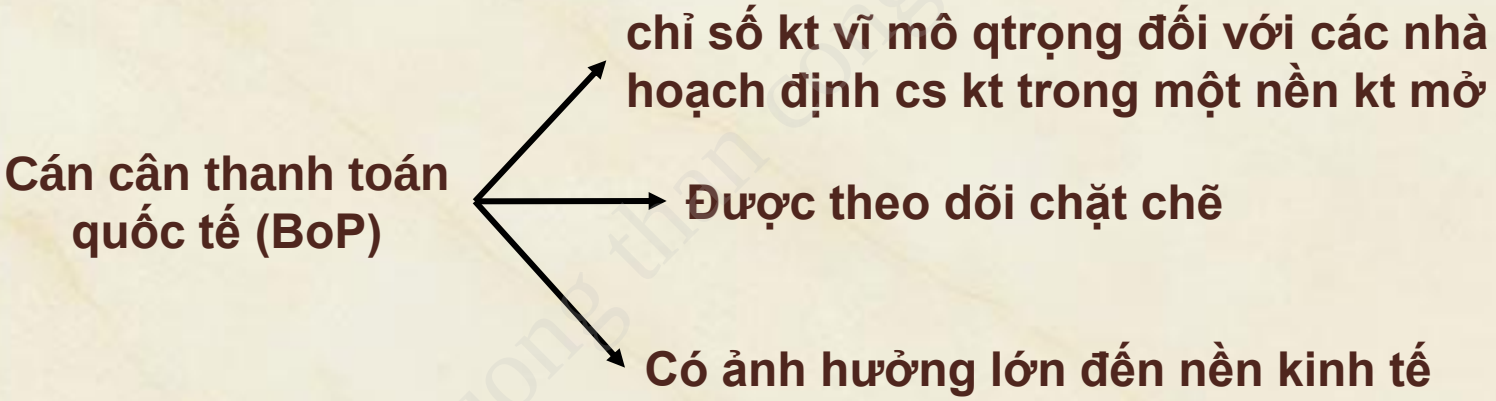

cuu duong than cong . com

Giới thiệu chung

Ví dụ: đầu năm 1990, BoP của Thái Lan liên tục thâm hụt (BoP < 0)
năm 1995: 8.1% GDP
năm 1996: 8.2%GDP

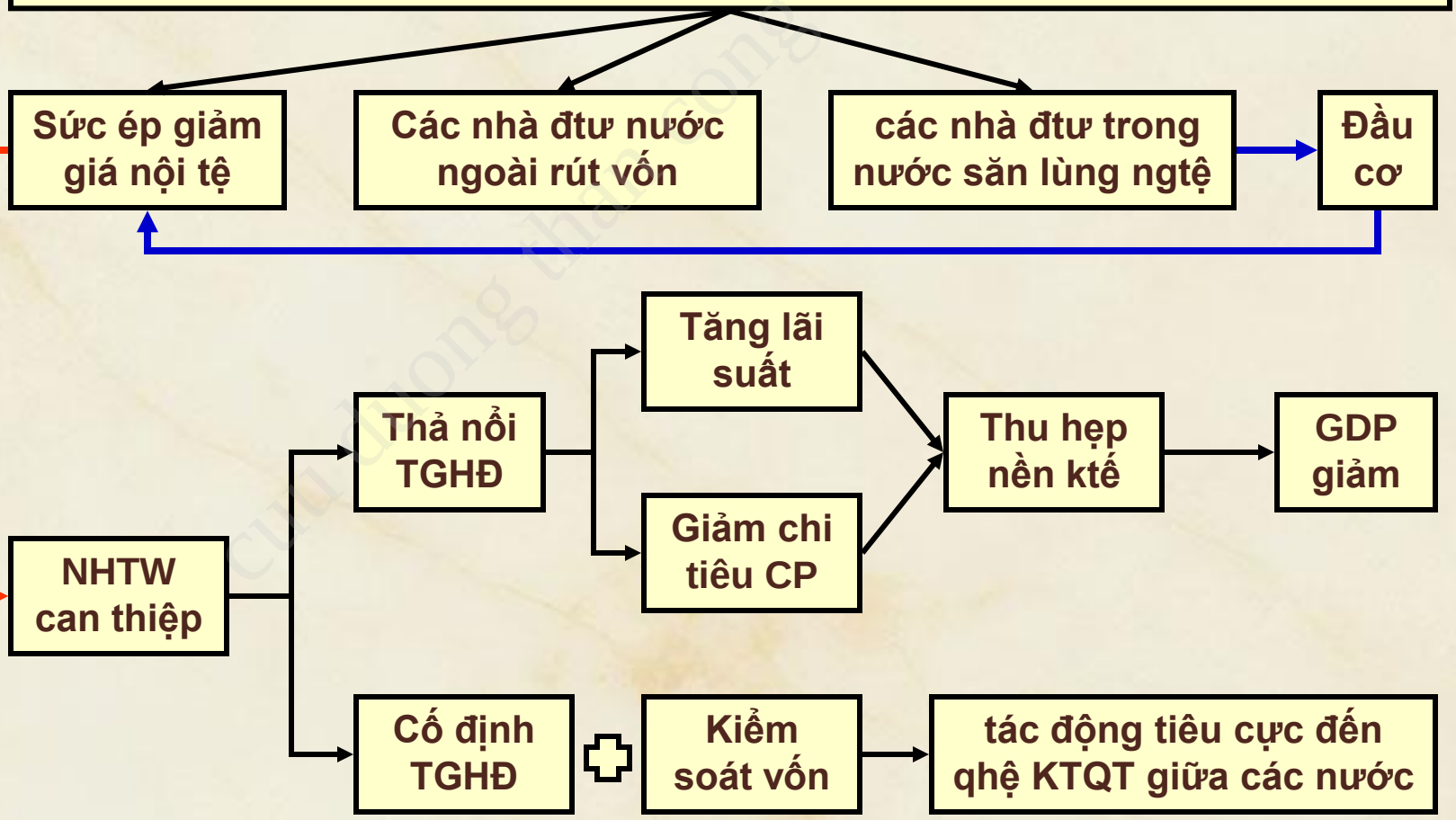

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Giới thiệu chung

- ✓ khái niệm cơ bản về cán cân thanh toán quốc tế
- ✓ cơ cấu và ý nghĩa của các tài khoản
- ✓ mối qhệ giữa BoP với các chỉ số kinh tế vĩ mô
  - tiết kiệm
  - đầu tư
  - thu nhập quốc dân
  - thâm hụt ngân sách.

cuu duong than cong . com

Khái niệm cơ bản về BoP

sự trao đổi tự nguyện quyền sở hữu H hoặc dịch vụ hoặc tài sản tài chính

BoP: bảng thống kê tất cả những **giao dịch kinh tế** giữa những **người cư trú** của một nước với những người cư trú của các nước khác (những người không cư trú) trong một thời kỳ nhất định, thường là một năm

những thể nhân hoặc pháp nhân, cư trú ở quốc gia đang được xem xét nhiều hơn 1 năm, không phụ thuộc vào quốc tịch của họ.
Lưu ý: các nhà ngoại giao, các chuyên gia quân sự ở bên ngoài lãnh thổ của họ cũng như các tổ chức quốc tế không phải là người cư trú của nước, nơi mà họ đang làm việc.

Quà tặng và những di chuyển đơn phương khác (đối với những giao dịch không đòi hỏi thanh toán) cũng được đưa vào BoP

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Khái niệm cơ bản về BoP

Theo Pháp lệnh Ngoại hối của Việt Nam

Người cư trú là tổ chức, cá nhân thuộc các đối tượng sau đây:

a) Tổ chức tín dụng được thành lập, hoạt động kinh doanh tại Việt Nam

b) Tổ chức kinh tế được thành lập, hoạt động kinh doanh tại Việt Nam trừ đối tượng quy định tại điểm a khoản này

c) Cơ quan nhà nước, đơn vị lực lượng vũ trang, tổ chức chính trị, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức chính trị xã hội - nghề nghiệp, tổ chức xã hội, tổ chức xã hội - nghề nghiệp, quỹ xã hội, quỹ từ thiện của Việt Nam hoạt động tại Việt Nam;

d) Cơ quan đại diện ngoại giao, cơ quan lãnh sự của Việt Nam tại nước ngoài;

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Khái niệm cơ bản về BoP

đ) Văn phòng đại diện tại nước ngoài của các tổ chức quy định tại các điểm a, b và c khoản này;

e) Công dân Việt Nam cư trú tại Việt Nam; công dân Việt Nam cư trú ở nước ngoài có thời hạn dưới 12 tháng; công dân Việt Nam làm việc tại các tổ chức quy định tại điểm d và điểm đ khoản này và cá nhân đi theo họ;

g) Công dân Việt Nam đi du lịch, học tập, chữa bệnh và thăm viếng ở nước ngoài;

h) Người nước ngoài cư trú tại Việt Nam có thời hạn từ 12 tháng trở lên, trừ các trường hợp người nước ngoài học tập, chữa bệnh, du lịch hoặc làm việc cho cơ quan đại diện ngoại giao, lãnh sự, văn phòng đại diện của các tổ chức nước ngoài tại Việt Nam

Người không cư trú **là các đối tượng không quy định tại điều trên**

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Nguyên tắc bút toán của BoP

nguyên tắc bút toán kép ⟺ Mọi giao dịch quốc tế đều được đưa vào các BoP hai lần

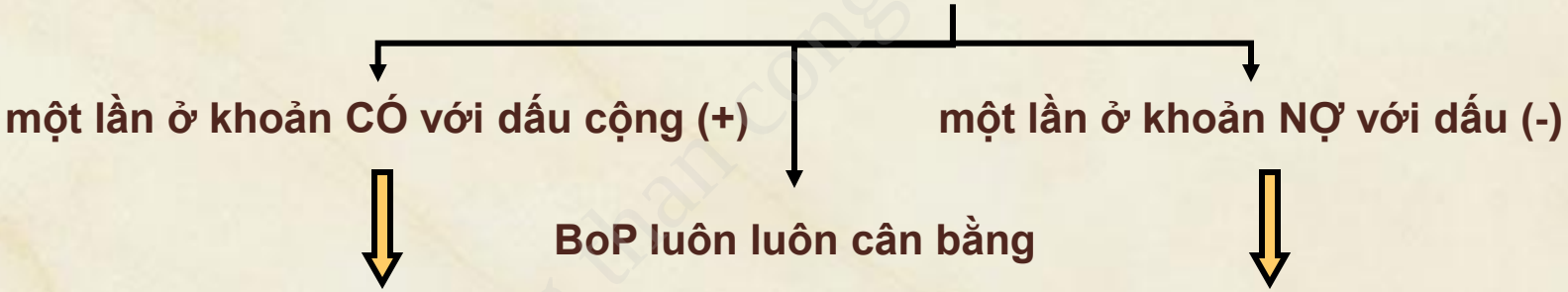

- bao gồm các giao dịch mà kquả của chúng là những khoản ngtệ nhận được do những người ko cư trú thanh toán cho
- là sự chảy ra của dòng H hoặc dịch vụ hoặc tài sản tài chính đồng thời với sự chảy vào của dòng ngtệ

- bao gồm các giao dịch mà kquả của chúng là những khoản ngtệ phải thanh toán cho những người ko cư trú
- là sự chảy vào của dòng H hoặc dịch vụ hoặc tài sản tài chính đồng thời với sự chảy ra của dòng ngtệ

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Nguyên tắc bút toán của BoP

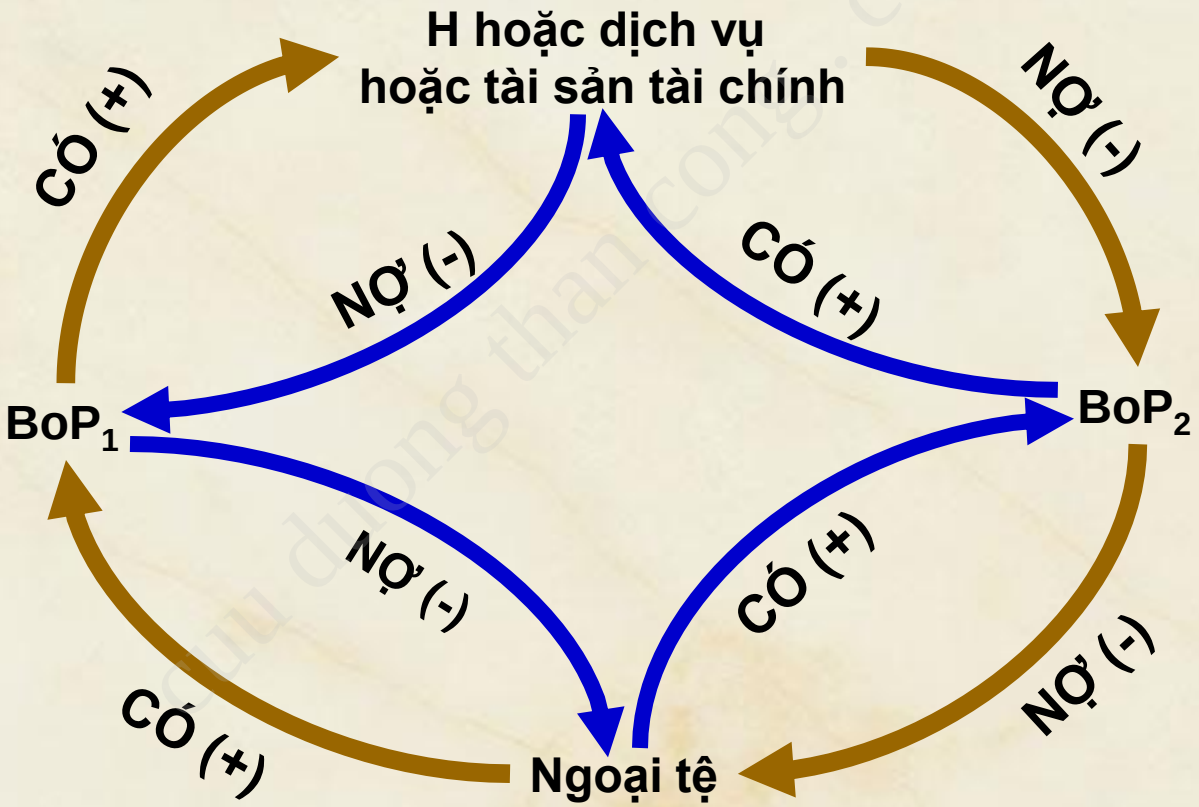

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cơ cấu BoP

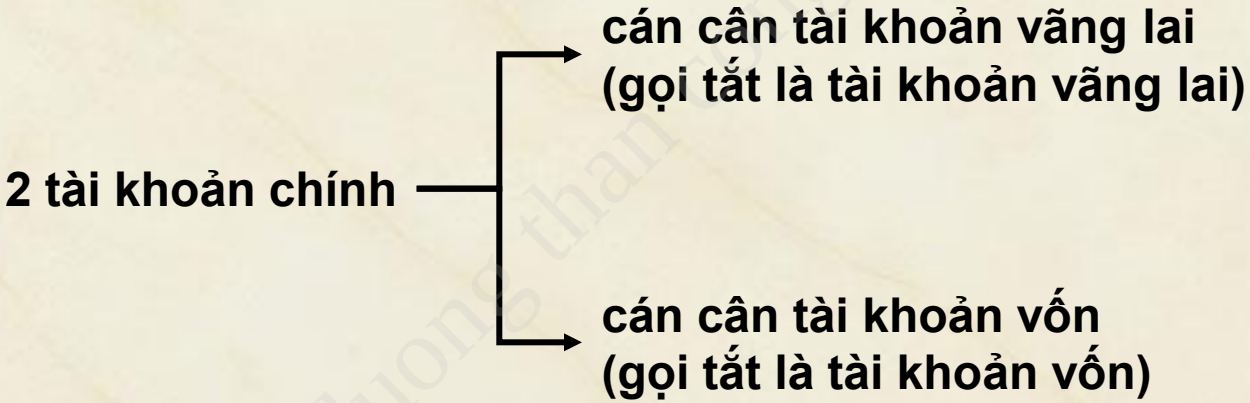

cuu duong than cong . com

Tài khoản vãng lai - CA

CA: ghi nhận tất cả các giao dịch có liên quan đến việc:

- **di chuyển hàng hoá, dịch vụ**
- **thu nhập từ đầu tư**
- **dịch chuyển đơn phương**

} **giữa những người cư trú và những người không cư trú**

CA bao gồm các hạng mục:

- **xuất khẩu**
- **nhập khẩu**
- **dịch chuyển đơn phương ròng**

cuu duong than cong . com

Tài khoản vãng lai

XUẤT KHẨU

- **xuất khẩu hàng hoá**
- **xuất khẩu dịch vụ (những khoản nhận được do thực hiện các dịch vụ về du lịch, vận tải, bảo hiểm, tài chính... cho những người không cư trú)**
- **thu nhập từ đầu tư (lợi nhuận có được từ đầu tư trực tiếp ở nước ngoài hoặc cổ tức, trái tức từ đầu tư gián tiếp ở nước ngoài hoặc lợi tức từ những khoản cho những người không cư trú vay)**

ghi vào khoản CÓ của BoP bởi vì nó đồng nghĩa với việc nhận được những khoản thanh toán từ những người không cư trú

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tài khoản vãng lai

NHẬP KHẨU

- **nhập khẩu hàng hoá**
- **nhập khẩu dịch vụ (những khoản phải thanh toán do sử dụng dịch vụ về du lịch, vận tải, bảo hiểm, tài chính ... do những người không cư trú cung cấp)**
- **thanh toán cho đầu tư (thanh toán lợi nhuận cho đầu tư trực tiếp nước ngoài hoặc cổ tức, trái tức cho đầu tư gián tiếp vào trong nước hoặc lợi tức cho những khoản vay từ những người không cư trú)**

ghi vào khoản NỢ của cán cân thanh toán bởi vì nó đồng nghĩa với việc phải thanh toán cho những người không cư trú

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tài khoản vãng lai

xuất khẩu hàng hoá + nhập khẩu hàng hoá = cán cân thương mại hữu hình (Visible Balance) hay *XK H ròng (Net Export)*

Xuất khẩu dịch vụ + Nhập khẩu dịch vụ + thu nhập từ đầu tư ròng (thu nhập từ đtư - thu nhập ttoán cho đtư) = cán cân thương mại vô hình (Invisible Balance)

cán cân thương mại
- > 0 ➔ thặng dư cán cân thương mại
- < 0 ➔ thâm hụt cán cân thương mại

cuu duong than cong . com

Tài khoản vãng lai

Dịch chuyển đơn phương ròng → ***phản ánh sự phân chia thu nhập giữa những người cư trú và những người không cư trú***

dịch chuyển đơn phương vào trong nước của những người không cư trú cho những người cư trú (người không cư trú chuyển tiền cho người thân là người cư trú, trả lương cho người cư trú, viện trợ quốc tế ...)

⇩

tăng lên của thu nhập trong nước

⇩

ghi vào khoản CÓ của BoP

dịch chuyển đơn phương ra bên ngoài của những người cư trú cho những người không cư trú (chuyển tiền cho người thân là người không cư trú, trả lương cho người không cư trú, viện trợ quốc tế ...)

⇩

sụt giảm của thu nhập trong nước

⇩

ghi vào khoản NỢ của BoP

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tài khoản vãng lai

CA: biểu thị dòng thu nhập của một nước

thu nhập từ XK H, dịch vụ (bao gồm cả dịch vụ sd vốn) và dịch chuyển đơn phương vào trong nước > những khoản phải thanh toán cho NK H, dịch vụ (bao gồm cả dịch vụ sd vốn) và dịch chuyển đơn phương ra nước ngoài

thặng dư tài khoản vãng lai
CA > 0

thu nhập từ XK H, dịch vụ (bao gồm cả dịch vụ sd vốn) và dịch chuyển đơn phương vào trong nước < những khoản phải thanh toán cho NK H, dịch vụ (bao gồm cả dịch vụ sd vốn) và dịch chuyển đơn phương ra nước ngoài

thâm hụt tài khoản vãng lai
CA < 0

Nguyên tắc bút toán của cán cân thanh toán cho thấy, thặng dư hay thâm hụt của CA sẽ được cân bằng bởi thâm hụt hay thặng dư của KA.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tài khoản vãng lai – Ý nghĩa

CA > 0

QG đang TD H và dịch vụ của nước ngoài < lượng H và dịch vụ mà nước đó cung cấp cho các nước khác

tài sản nước ngoài của QG tăng lên hay nợ nước ngoài của nước đó giảm xuống

TGHĐ thả nổi: nội tệ tăng giá
TGHĐ cố định: nội tệ bị sức ép lên giá

CA < 0

QG đang TD H và dịch vụ của nước ngoài > lượng H và dịch vụ mà nước đó cung cấp cho các nước khác

tài sản nước ngoài của QG giảm xuống hay nợ nước ngoài của nước đó tăng lên

TGHĐ thả nổi: nội tệ giảm giá
TGHĐ cố định: nội tệ bị sức ép giảm giá

Điều kiện khác không đổi

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tài khoản vốn - KA

Ghi nhận tất cả các giao dịch có liên quan đến sự di chuyển vốn giữa những người cư trú và không cư trú.

Dòng vốn chảy vào trong nước

(Capital Inflow)

Dòng vốn chảy ra nước ngoài

(Capital Outflow)

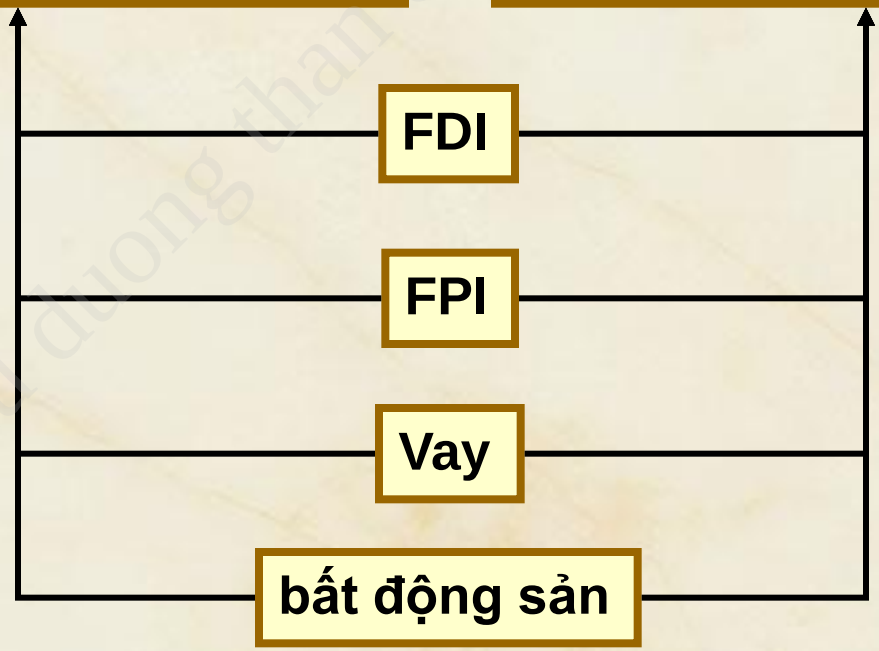

Người nước ngoài mua

Mua ở nước ngoài

CuuDuongThanCong.com

https://fb.com/tailieudientucntt

Tài khoản vốn - KA

Dòng vốn chảy vào

↓

ghi nhận ở khoản có của BoP

↓

biểu hiện việc XK các giấy nợ, bán tài sản cho những người không cư trú hay nhận đầu tư trực tiếp nước ngoài

↓

- tài sản của nước ngoài ở trong nước tăng

Dòng vốn chảy ra

↓

ghi nhận ở khoản nợ của BoP

↓

biểu hiện việc NK các giấy nợ, mua tài sản của những người không cư trú hay đầu tư trực tiếp ra nước ngoài

↓

- tài sản của nội địa ở nước ngoài tăng

Thặng dư KA ← | → **Thâm hụt KA**

cuuduongthancong.com

Tài khoản vốn - KA

Theo tính chất, dòng vốn có thể là:

- ngắn hạn (với thời hạn dưới 12 tháng)
- dài hạn (với thời hạn ít nhất là 12 tháng)

Theo nguồn gốc, dòng vốn có thể được bắt nguồn từ:

- khu vực tư nhân
- khu vực chính quyền

liên quan đến việc mua bán tài sản dự trữ chính thức của NHTW

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân thanh toán

Do mỗi một giao dịch quốc tế đều tự động làm tăng hai khoản bù trừ nhau trong cán cân thanh toán nên tổng của tài khoản vãng lai và tài khoản vốn sẽ bằng không.

Tuy nhiên, vì những lý do khác nhau, trên thực tế điều này đã không xảy ra.

➔ để cân bằng cán cân thanh toán người ta đã đưa ra một khoản mục, thường nằm trong tài khoản vốn. Đó là những sai số, bỏ sót và không chính xác trong thống kê.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Những sai số, bỏ sót và không chính xác trong thống kê

Hạng mục này luôn tồn tại trong BoP do:

***Thứ nhất*, trên thực tế, không thể ghi nhận được tất cả các giao dịch kinh tế giữa những người cư trú và không cư trú do tồn tại những giao dịch bất hợp pháp như buôn lậu, rửa tiền...**

***Thứ hai*, số liệu về cán cân thanh toán được thu thập từ nhiều nguồn khác nhau: các số liệu về xuất nhập khẩu được thu thập từ hải quan, trong khi đó, các số liệu về di chuyển vốn lại được thu thập từ hệ thống ngân hàng... do đó khó có thể tránh khỏi sai sót.**

***Thứ ba*, để trốn thuế, nhiều giao dịch trong tài khoản vốn bị đánh giá thấp hơn giá trị thực của nó. Tương tự như vậy, nhiều công ty thường hạ thấp giá trị xuất nhập khẩu trong hoá đơn hàng hoá để tăng lợi nhuận.**

Hạng mục này còn bao gồm cả những giao dịch không tiện kể ra trên phương diện quốc gia. Đó là những giao dịch có liên quan đến những chi tiêu của khu vực chính quyền, chẳng hạn, chi tiêu cho các hoạt động bí mật vì mục đích quân sự, chính trị, tình báo...

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BoP của Mỹ năm 2001 (tỷ USD)

	Có	Nợ
TÀI KHOẢN VÃNG LAI		
1. Xuất khẩu	***1,281,793***	
2. Nhập khẩu		***-1.625,701***
3. Dịch chuyển đơn phương ròng		***-49,463***
Cán cân tài khoản vãng lai *(1+2+3)*		**-393,371**
TÀI KHOẢN VỐN		
4. Tài sản của Mỹ ở nước ngoài (tăng lên -) (dòng vốn chảy ra)		***-370,962***
5. Tài sản nước ngoài ở Mỹ (tăng lên +) (Dòng vốn chảy vào)	***753,632***	
Cán cân tài khoản vốn *(4+5)*	**+382,67**	
Sai số, bỏ sót và không chính xác trong thống kê *(tổng từ 1-5 với dấu ngược lại)*	10,701	

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BoP của Mỹ năm 2001 (tỷ USD)

	Có	Nợ
TÀI KHOẢN VÃNG LAI		
1. Xuất khẩu	***1,281,793***	
Trong đó:		
Hàng hoá	718,762	
Dịch vụ	279,260	
Thu nhập từ đầu tư	283,771	
2. Nhập khẩu		***-1.625,701***
Trong đó:		
Hàng hoá		-1.145,927
Dịch vụ		-210,385
Thanh toán cho đầu tư		-269,389
3. Dịch chuyển đơn phương ròng		***-49,463***
Cán cân tài khoản vãng lai *(1+2+3)*		**-393,371**

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BoP của Mỹ năm 2001 (tỷ USD)

	Có	Nợ
TÀI KHOẢN VỐN		
4. Tài sản của Mỹ ở nước ngoài (tăng lên -) (dòng vốn chảy ra)		***-370,962***
Trong đó:		
Dự trữ chính thức		-4,911
Các tài sản khác		-366,051
5. Tài sản nước ngoài ở Mỹ (tăng lên +) (Dòng vốn chảy vào)	***753,632***	
Trong đó:		
Dự trữ chính thức	5,224	
Các tài sản khác	748,408	
Cán cân tài khoản vốn *(4+5)*	**+382,67**	
Sai số, bỏ sót và không chính xác trong thống kê *(tổng từ 1-5 với dấu ngược lại)*	10,701	

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân thanh toán quốc tế của Việt Nam, 2001-2005

Đơn vị tính: tr USD

Chỉ tiêu	2001	2002	2003	2004	2005
Cán cân vãng lai	**682**	**-604**	**-1878**	**-926**	**130**
Cán cân TM hàng hóa	481	-1054	-2528	-2256	-897
Cán cân TM dịch vụ	-572	-750	-778	-872	-845
Chuyển tiền (ròng)	1250	1921	2239	3093	3175
Cán cân vốn	**220**	**1980**	**3305**	**2573**	**3179**
FDI	1300	1400	1450	1610	1850
Đầu tư gián tiếp	0	0	0	0	750
Sai số	**-862**	**-1019**	**724**	**-764**	**-1409**
Cán cân thanh toán	**40**	**357**	**2151**	**883**	**1900**

Chú thích: Số liệu năm 2005 là ước tính. Thương mại H tính theo giá FOB

Nguồn: Ngân hàng Nhà nước Việt Nam

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân thanh toán quốc tế của Việt Nam, 2001-2005

✓ Năm 2005, BoP của VN thặng dư ước khoảng 1900tr$ → tăng cường dự trữ quốc tế

✓ Năm 2005, thâm hụt cán cân thu nhập từ đầu tư lên tới 1081tr$ song CA thặng dư 130tr$ (≈0.25%GDP) ≠ mức thâm hụt khá cao trong năm 2004 (2.0%GDP).

Nguyên nhân: do thâm hụt cán cân TM giảm (3128tr$ năm 2004 xuống 1742tr$ năm 2005) và chuyển tiền ròng có thặng dư cao (chuyển tiền viện trợ đạt 175tr$ và chuyển tiền của khu vực tư nhân lên tới 3000tr$).

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân thanh toán quốc tế của Việt Nam, 2001-2005

- ✓ **Năm 2005, KA tăng đáng kể, đạt 3179tr$ trong đó luồng vốn FDI chiếm tỷ trọng lớn, đạt 1850tr$.**
- ✓ **Năm 2005, VN phát hành trái phiếu Cp ra thị trường quốc tế với trị giá 750tr$ → góp phần giảm bớt áp lực đáp ứng chi ngoại tệ từ hệ thống ngân hàng. Ước tính lượng ngoại tệ đầu tư ra nước ngoài dưới dạng tiền gửi của các NHTM là 450tr$.**

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân quyết toán chính thức

Cán cân quyết toán chính thức ghi nhận những giao dịch có liên quan đến hoạt động can thiệp của NHTW vào FX

NHTW sử dụng lượng dự trữ chính thức dưới dạng vàng, ngoại tệ, SDRs, dự trữ ở IMF hoặc vay nợ từ bên ngoài

Ví dụ, dưới chế độ TGHĐ cố định:

CA + KA + sai số… < 0 ➔ sức ép giảm giá nội tệ xuất hiện
➔ NHTW sẽ phải bán ngoại tệ để duy trì sự ổn định của TGHĐ

CA + KA + sai số… > 0 ➔ sức ép tăng giá nội tệ xuất hiện
➔ NHTW sẽ phải mua ngoại tệ để duy trì sự ổn định của TGHĐ

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân quyết toán chính thức

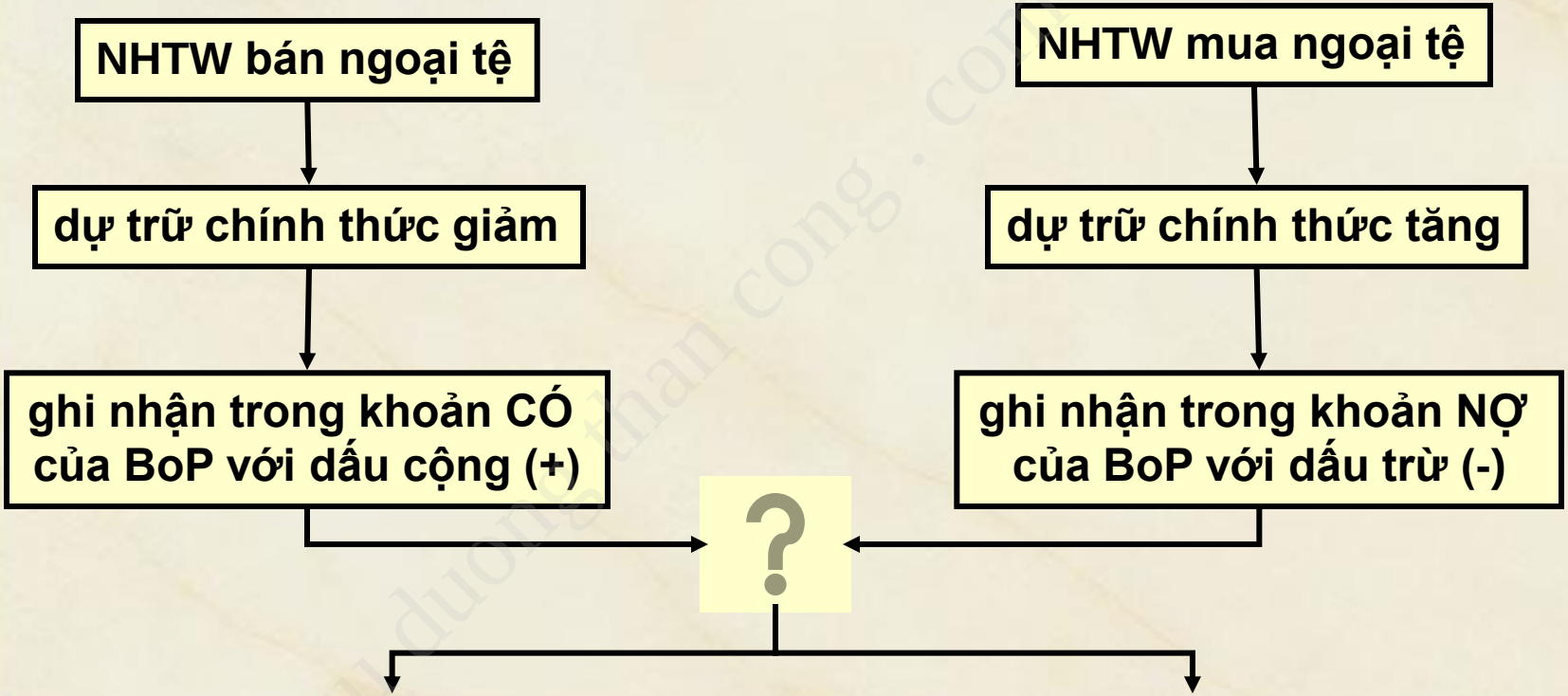

Dự trữ chính thức giảm khi NHTW bán ngtệ do nội tệ giảm giá ➔ vào thời điểm đó, các tài khoản khác của BoP đang thâm hụt ➔ sự tăng lên của dự trữ chính thức cần phải được ghi vào khoản có để đảm bảo cho sự cân bằng lên tục của BoP.

Dự trữ chính thức tăng khi NHTW mua ngtệ do nội tệ lên giá ➔ vào thời điểm đó, các tài khoản khác của BoP đang thặng dư ➔ sự tăng lên của dự trữ chính thức cần phải được ghi vào khoản nợ để đảm bảo cho sự cân bằng lên tục của BoP.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân quyết toán chính thức của Mỹ năm 2001(tỷ USD)

	Có	Nợ
TÀI KHOẢN VÃNG LAI		
1. Xuất khẩu	***1,281,793***	
2. Nhập khẩu		***-1.625,701***
3. Dịch chuyển đơn phương ròng		***-49,463***
4. Cán cân tài khoản vãng lai (1+2+3)		***-393,371***
TÀI KHOẢN VỐN KHÔNG PHẢI LÀ DỰ TRỮ		
5. Tài sản của Mỹ ở nước ngoài (tăng lên -) (trừ dự trữ chính thức) (dòng vốn chảy ra)		***-366,051***
6. Tài sản nước ngoài ở Mỹ (tăng lên +) (trừ dự trữ chính thức) (Dòng vốn chảy vào)	***748408***	
7. Cán cân tài khoản vốn không phải là dự trữ (5+6)	***382,357***	
8. Sai số, bỏ sót và không chính xác trong thống kê	***10,701***	
9. Cán cân quyết toán chính thức (4+7+8)		***-0,313***

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân quyết toán chính thức của Mỹ năm 2001(tỷ USD)

9. Cán cân quyết toán chính thức (4+7+8)		***-0,313***
CÁC GIAO DỊCH DỰ TRỮ CHÍNH THỨC		
10. Tài sản dự trữ chính thức của Mỹ ở nước ngoài (tăng -)		***-4,911***
Vàng		-
SDRs		*-630*
Dự trữ tại IMF		*-3,600*
Ngoại tệ		*-681*
11. Tài sản chính thức nước ngoài ở Mỹ (tăng +)	***5,224***	
Chứng khoán chính phủ Mỹ	*31,665*	
Các tài sản nợ khác của chính phủ Mỹ		*-1,882*
Các tài sản nợ khác được báo cáo bởi các ngân hàng của Mỹ		*-30,278*
Các khoản khác	*5,719*	
12. Cán cân giao dịch dự trữ chính thức (10+11)	***+0,313***	

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân quyết toán chính thức

Dưới chế độ tỷ giá hối đoái thả nổi, dự trữ chính thức sẽ không thay đổi. Bởi vì sự thay đổi của tỷ giá hối đoái sẽ khiến cho các giao dịch tự điều chỉnh và cán cân thanh toán sẽ luôn đạt được mức cân bằng.

Tuy nhiên, trên thực tế, dưới chế độ tỷ giá hối đoái thả nổi có quản lý, hầu hết các ngân hàng Trung ương đều can thiệp vào thị trường ngoại hối do đó dự trữ chính thức cũng vẫn thường xuyên thay đổi.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Các quan niệm khác nhau về thặng dư và thâm hụt của BoP

Nguyên tắc bút toán kép → BoP luôn luôn cân bằng → ko có nghĩa là các tài khoản riêng biệt của BoP cũng luôn luôn cân bằng

khi nói đến thặng dư hay thâm hụt của BoP các nhà kinh tế thường hàm ý một tập hợp các khoản mục trong BoP

khoản mục tự định (Autonomous Iterms or Above the Line Iterms)

bao gồm những giao dịch phát sinh tự phát với mục đích kiếm lợi nhuận, thu nhập hoặc tăng lợi ích

khoản mục cân bằng (Accommodating Iterms or Below the Line Iterms)

bao gồm những giao dịch ko kèm theo sự vận động nào của H, dịch vụ hay tài sản với mục đích cân bằng sự chênh lệch giữa khoản có và khoản nợ của khoản mục tự định

Thặng dư BoP xảy ra khi khoản có của khoản mục tự định > khoản nợ của nó. Ngược lại thâm hụt BoP xảy ra khi khoản nợ của khoản mục tự định > khoản có của nó

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Các quan niệm khác nhau về thặng dư và thâm hụt của BoP

khoản mục tự định

khoản mục cân bằng

rất khó xác định động cơ của nhiều giao dịch

dòng vốn ngắn hạn

chảy vào trong nước do lãi suất trong nước cao hơn so với lãi suất thế giới

chảy vào trong nước với mục đích tài trợ cho việc NK H và dịch vụ

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân thương mại và CA (Trade Balance and Current Account Balance)

được coi là khoản mục tự định và trạng thái của cán cân này chính là trạng thái của BoP

Tài khoản vãng lai

CA > 0

QG đang tiêu dùng H và dịch vụ của nước ngoài ít hơn so với lượng H và dịch vụ mà nước đó cung cấp cho các nước khác

tài sản nước ngoài của QG tăng lên hay nợ nước ngoài của nước đó giảm xuống

CA < 0

QG đang tiêu dùng H và dịch vụ của nước ngoài nhiều hơn so với lượng H và dịch vụ mà nước đó cung cấp cho các nước khác

tài sản nước ngoài của QG giảm xuống hay nợ nước ngoài của nước đó tăng lên

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân cơ bản (The Basic Balance)

Cán cân cơ bản = **cán cân tài khoản vãng lai** + **dòng vốn dài hạn ròng**

→ **chính là khoản mục tự định**

Dòng vốn ngắn hạn ròng + **những thay đổi trong dự trữ chính thức** = **khoản mục cân bằng**

chế độ TGHĐ cố định

là một quan niệm hữu ích. Bởi vì đây chính là thành phần ổn định nhất trong BoP ➔ những thay đổi mạnh trong cán cân cơ bản là dấu hiệu của những những thay đổi cơ bản trong BoP

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân quyết toán chính thức (The Settlement Balance)

→ khoản mục tự định

⇒ Những thay đổi trong dự trữ chính thức là khoản mục cân bằng

Đây là quan niệm đặc biệt hữu ích dưới chế độ TGHĐ cố định. Bởi vì trạng thái của cán cân này thể hiện sức ép phá giá hay nâng giá đồng tiền đối với NHTW

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân quyết toán chính thức (The Settlement Balance)

chế độ TGHĐ cố định

cuu duong than cong . com

Cán cân quyết toán chính thức (The Settlement Balance)

Dưới chế độ tỷ giá hối đoái thả nổi thuần tuý, cán cân quyết toán chính thức ít có ý nghĩa bởi vì tỷ giá hối đoái sẽ thay đổi và các khoản mục trong cán cân thanh toán sẽ tự cân bằng mà không cần phải có sự thay đổi của dự trữ chính thức.

Tuy nhiên, trên thực tế, dưới chế độ tỷ giá hối đoái thả nổi có quản lý, các nước đều can thiệp vào thị trường ngoại hối ➔ dự trữ vẫn thường xuyên thay đổi.

Nói cách khác, quan niệm về cán cân quyết toán chính thức vẫn là một quan niệm hữu ích và các nhà kinh tế, đầu tư cũng như hoạch định chính sách vẫn theo dõi cẩn thận những thay đổi trong dự trữ chính thức.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Cán cân thanh toán

Cán cân thương mại = Xuất khẩu hàng hóa + Nhập khẩu hàng hóa

Cán cân tài khoản vãng lai = Dịch chuyển đơn phương ròng + Cán cân TM hữu hình + Cán cân TM vô hình

Cán cân cơ bản = Cán cân tài khoản vãng lai + dòng vốn dài hạn ròng

Cán cân quyết toán chính thức = Cán cân tài khoản vãng lai + cán cân tài khoản vốn + những sai số, bỏ sót và…

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tài khoản vãng lai và các chỉ số kinh tế vĩ mô khác của nền kinh tế

Thu nhập quốc dân và tài khoản vãng lai

Tiết kiệm và tài khoản vãng lai

Tiết kiệm tư nhân, tiết kiệm chính phủ và tài khoản vãng lai

cuu duong than cong . com

Thu nhập quốc dân và CA

Nền kinh tế mở

giả định là ko có dịch chuyển đơn phương

Tổng thu nhập quốc dân
Y = C + I + G + (EX - IM)

Y = C + I + G + CA

Trong các đk khác đều như nhau, sự thay đổi của của CA sẽ tác động tới sản lượng và công ăn việc làm trong nước.

CA = Y - (C + I + G)

chi tiêu trong nước.

CA↑↓ ➔ Y↑↓

CA đo lường chiều hướng vay mượn quốc tế

CA < 0 ↔ một nước đang NK tiêu dùng hiện tại và sẽ XK tiêu dùng trong tương lai

CA > 0 ↔ một nước đang XK tiêu dùng hiện tại và sẽ NK tiêu dùng trong tương lai

cuu duong than cong . com

Tiết kiệm và tài khoản vãng lai

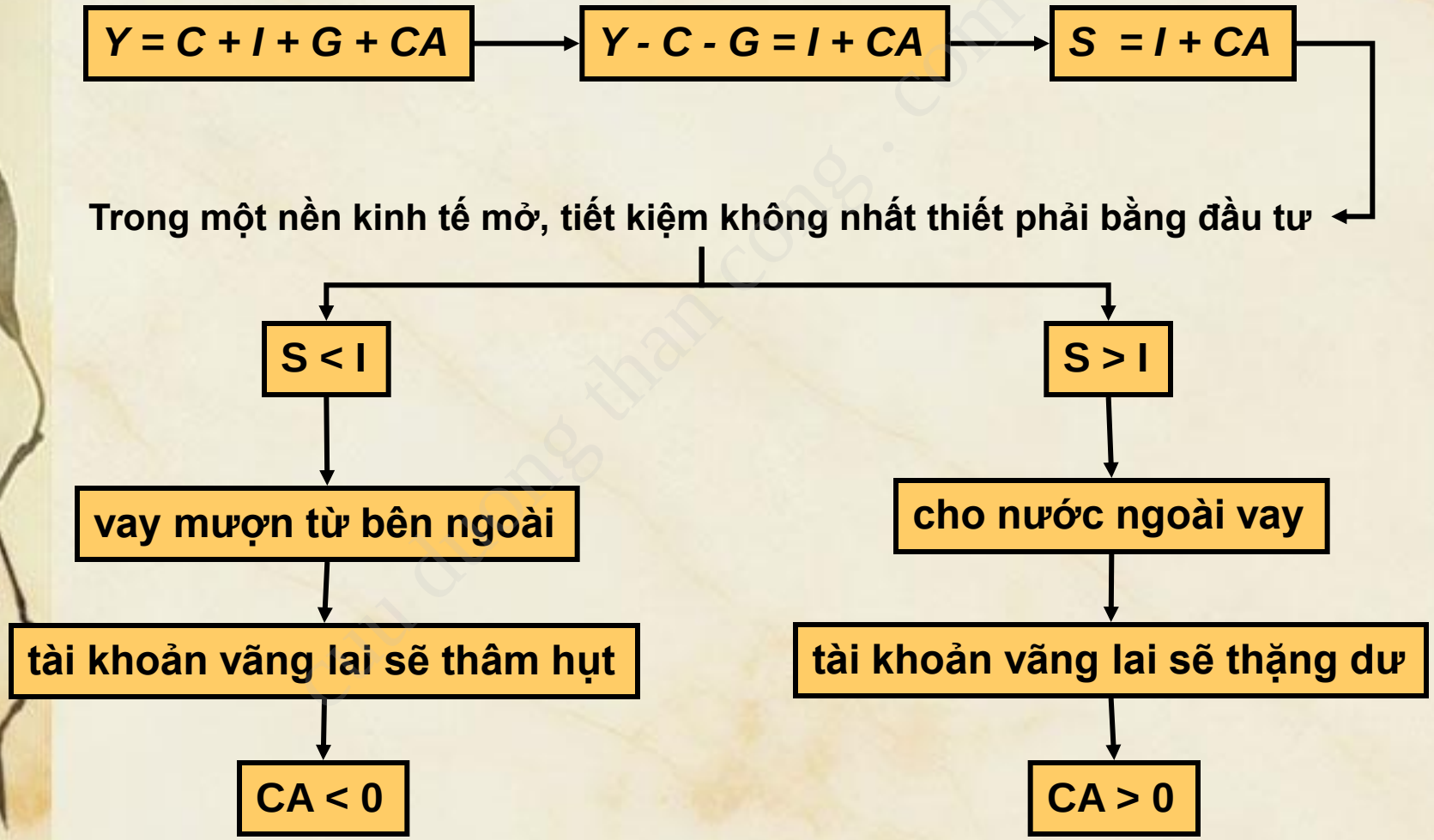

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tiết kiệm tư nhân, tiết kiệm chính phủ và tài khoản vãng lai

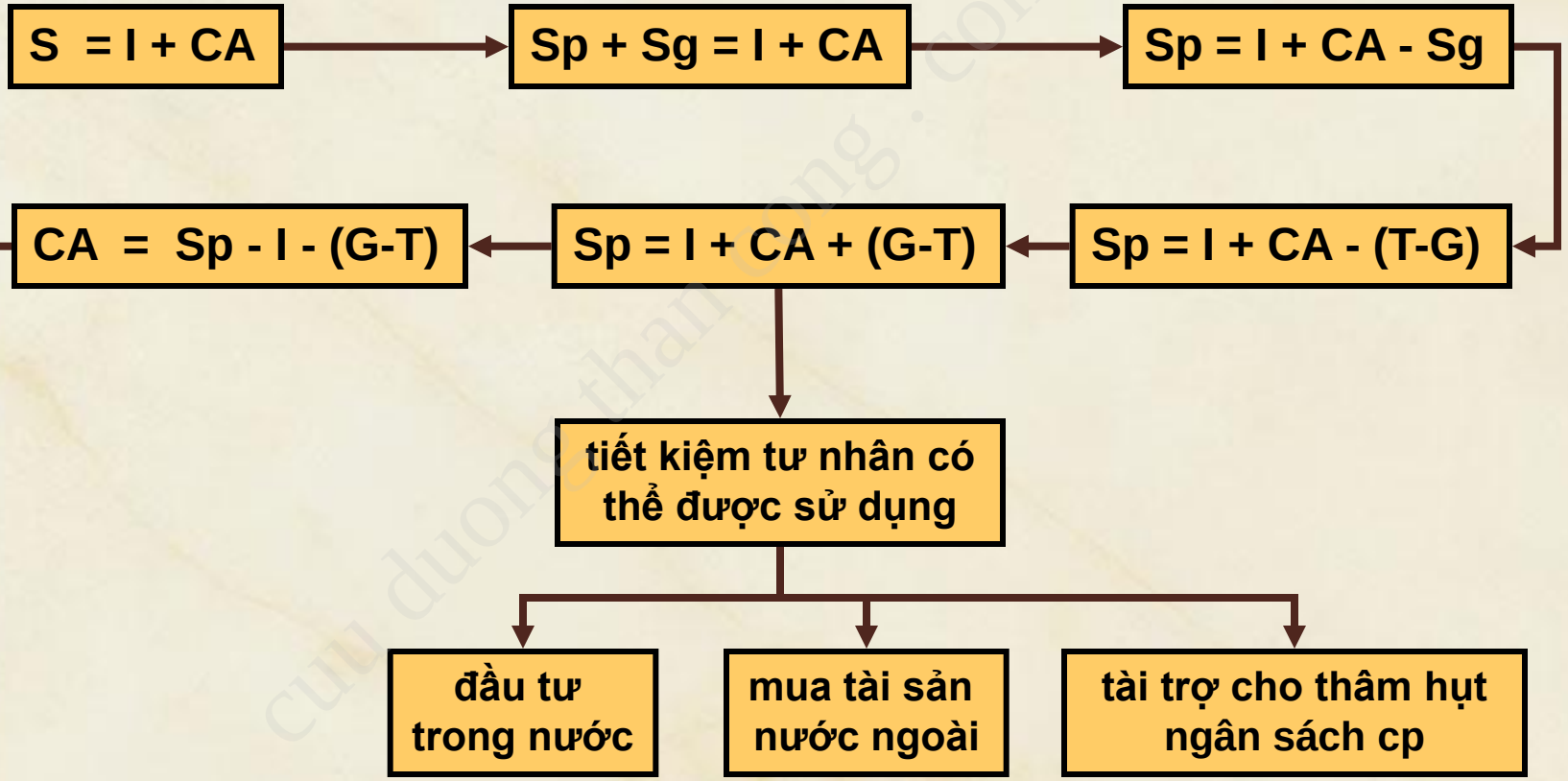

các điều kiện khác đều như nhau, CA sẽ phụ thuộc vào sự thay đổi của tiết kiệm tư nhân, đầu tư trong nước và chi tiêu của chính phủ.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Tiết kiệm tư nhân, tiết kiệm chính phủ và tài khoản vãng lai

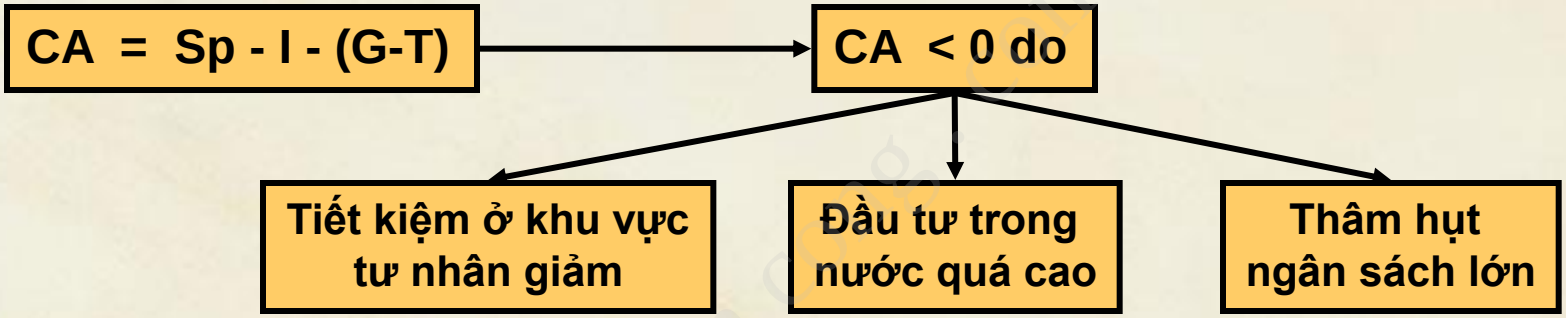

Ví dụ:

✓ 1994 - 1995, Mexico: Sp ↓ + (G - T)↑ → CA ↓ ➔ phá giá đồng Pêso

✓ 1997, Đông Á: - Sp quá cao (30 – 35% GDP)

- I quá mức nhưng lại không hiệu quả (đtư vào bất động sản và thị trường chứng khoán)

- (G – T): có nước thâm hụt lớn, có nước có thặng dư

➔ CA bị thâm hụt lớn ➔ khủng hoảng tài chính ở các nước Đông Á

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Những biện pháp cơ bản điều tiết sự thâm hụt BoP

Chính sách tiền tệ và tài chính thắt chặt

Chính sách tỷ giá

Chính sách thu hút đầu tư và vay nợ nước ngoài

Chính sách kiểm soát ngoại thương và ngoại hối

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chính sách tiền tệ và tài chính thắt chặt

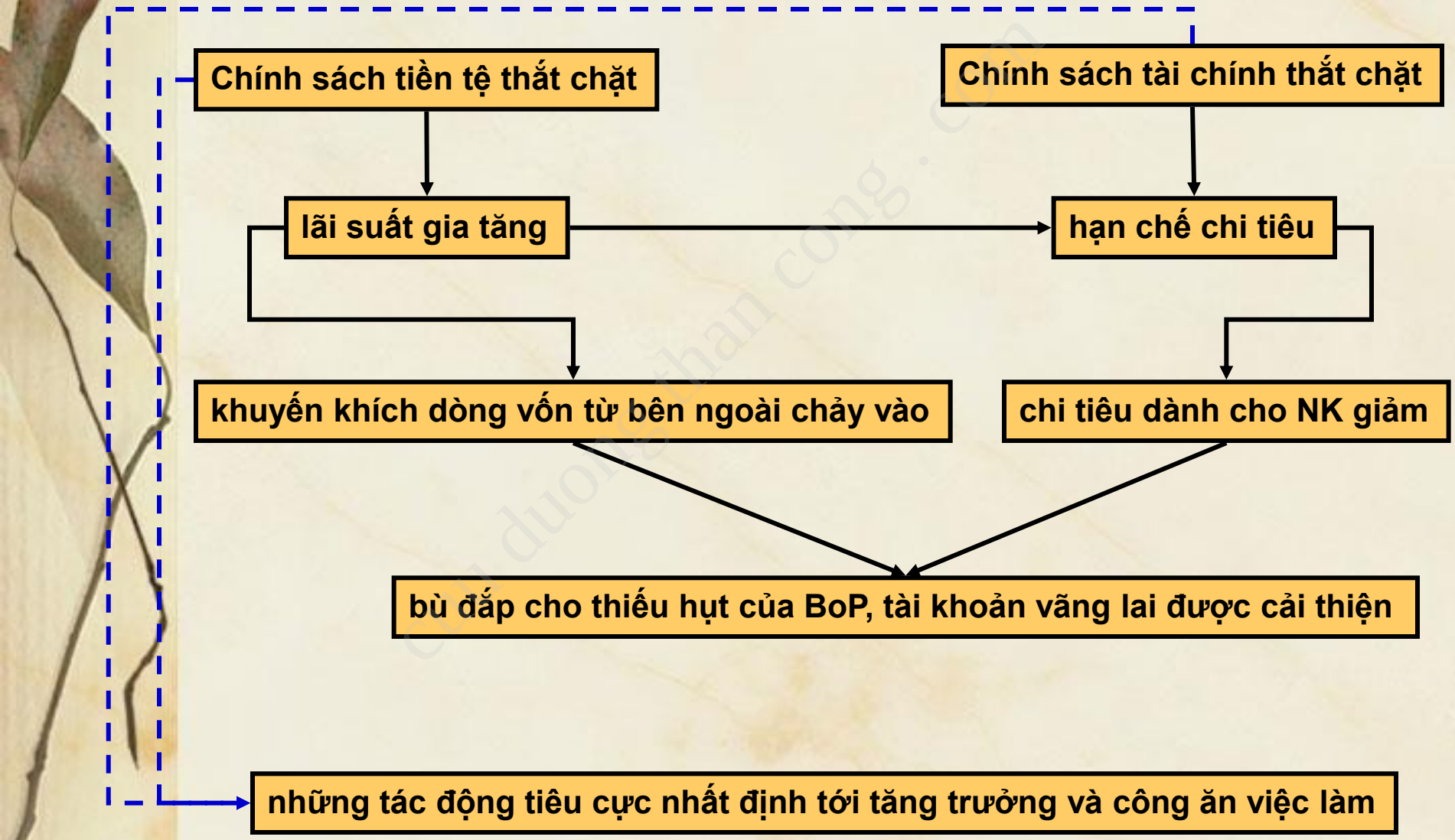

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chính sách tỷ giá

Lưu ý: **mức độ tác động của phá giá đối với CA còn phụ thuộc vào một loạt các nhân tố khác như độ nhạy cảm của giá hàng xuất khẩu và nhập khẩu cũng như của tiêu dùng trong nước đối với sự thay đổi của tỷ giá…**

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chính sách thu hút đầu tư và vay nợ nước ngoài

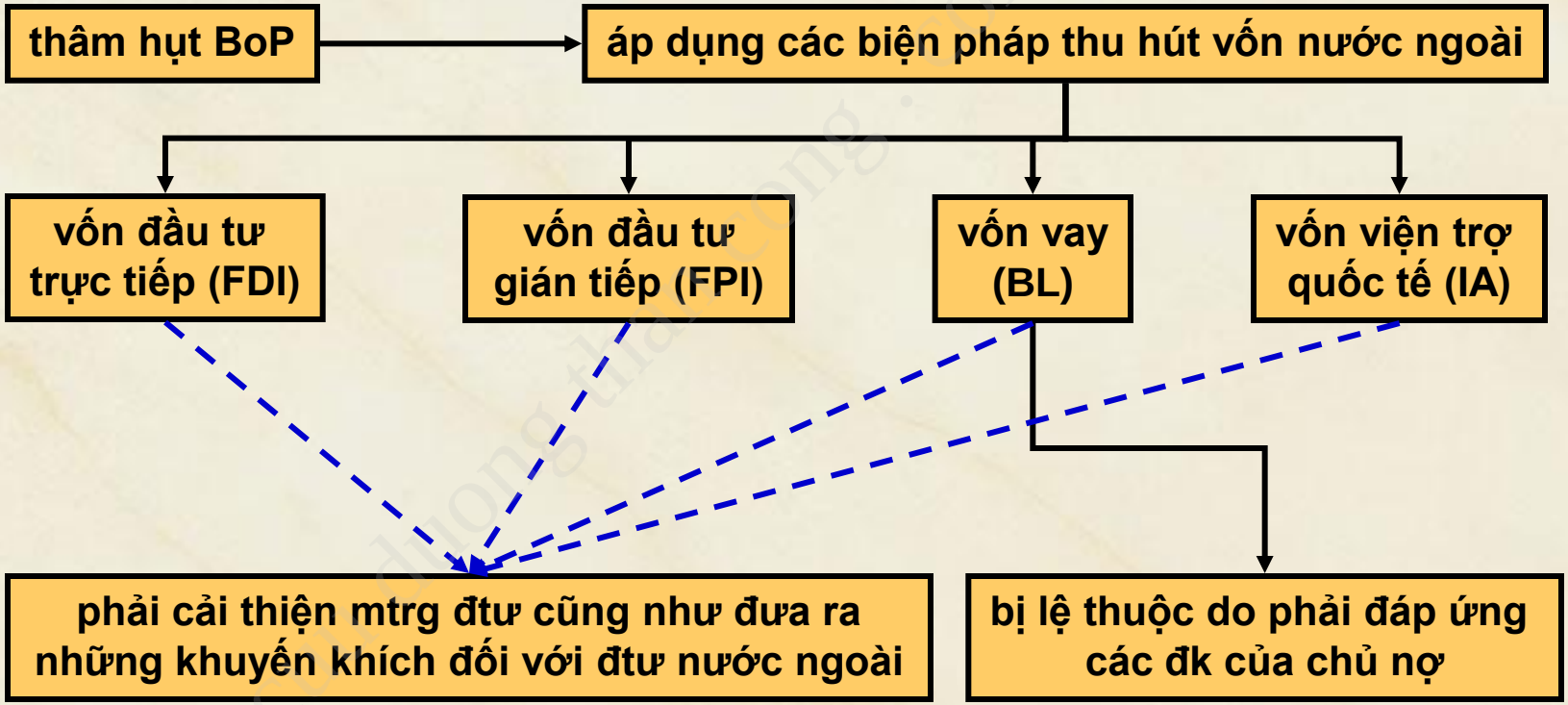

Lưu ý: nếu sự thâm hụt của CA chủ yếu được bù đắp bởi vốn vay ngắn hạn hoặc vốn đầu gián tiếp, nguy cơ khủng hoảng BoP rất dễ xảy ra, đặc biệt khi dòng vốn bị đảo ngược dưới tác động của những cú sốc bên trong cũng như bên ngoài.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

Chính sách kiểm soát ngoại thương và ngoại hối

Xét trên khía cạnh lý thuyết, chính sách kiểm soát ngoại thương có mục đích khuyến khích XK và hạn chế NK. Tuy nhiên, trên thực tế, chính sách này chủ yếu nhằm vào việc kiểm soát NK thông qua các chính sách như hạn chế khối lượng, hạn chế hoặc cấm đoán mặt hàng NK, thực hiện chế độ cấp phép NK, chế độ thuế quan đánh vào hàng NK…

Chính sách kiểm soát ngoại hối được thực hiện dưới nhiều hình thức khác nhau như đưa ra các quy định về kết hối buộc các nhà XK phải bán ngoại tệ thu được cho NHTW và các nhà NK phải xin phép NHTW mới được mua ngoại tệ; kiểm soát sự di chuyển của dòng vốn ra hoặc vào trong nước…

Bên cạnh những tác động tích cực, các biện pháp kiểm soát trực tiếp như đã nêu trên thường dẫn đến sự méo mó của thị trường như xuất hiện thị trường chợ đen, buôn lậu, chế độ đa tỷ giá….

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP

1. Hãy giải thích bằng cách nào các giao dịch sau đây được đưa vào cán cân thanh toán của Mỹ (một lần ở khoản có, một lần ở khoản nợ) và ở trong tài khoản nào?

a. Một người Mỹ mua cổ phiếu của một công ty Đức và thanh toán từ tài khoản của anh ta ở một ngân hàng Thuỵ sĩ.

b. Một người Mỹ mua cổ phiếu của một công ty Đức và thanh toán từ tài khoản của anh ta ở một ngân hàng Mỹ.

c. Một người Mỹ mua xe ô tô của Đức và thanh toán từ tài khoản của anh ta ở một ngân hàng Mỹ.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP 1

a. Một người Mỹ mua cổ phiếu của một công ty Đức và thanh toán từ tài khoản của anh ta ở một ngân hàng Thuỵ sĩ.

Mua cổ phiếu của một cty Đức → nhập khẩu giấy nợ của người Đức → ghi vào khoản NỢ của KA

Thanh toán từ tài khoản ở một NH Thụy Sĩ → tài sản của Mỹ ở nước ngoài giảm → ghi vào khoản CÓ của KA

b. Một người Mỹ mua cổ phiếu của một công ty Đức và thanh toán từ tài khoản của anh ta ở một ngân hàng Mỹ.

Mua cổ phiếu của một cty Đức →nhập khẩu giấy nợ của người Đức → ghi vào khoản NỢ của KA

Thanh toán từ tài khoản ở một NH Mỹ → xuất khẩu dịch vụ → ghi vào khoản CÓ của CA

c. Một người Mỹ mua xe ô tô của Đức và thanh toán từ tài khoản của anh ta ở một ngân hàng Mỹ.

Mua xe ô tô của Đức → Nhập khẩu hàng hóa → ghi vào khoản NỢ của CA

Thanh toán từ tài khoản ở một NH Mỹ → ghi vào khoản CÓ của CA

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP

2. Giao dịch nào trong số những giao dịch sau đây làm tăng thặng dư cán cân tài khoản vãng lai của Việt Nam?

a. Hãng hàng không "Vietnam Air Line" ký hợp đồng hàng đổi hàng với Mỹ: đổi một chiếc máy bay TU cũ trị giá 500.000 USD lấy 1 chuyến du lịch trọn gói cho nhân viên của mình ở Ha Oai.

b. Việt Nam vay tiền của Cô-oét để mua dầu của nước này trong vòng 1 năm với trị giá 1.000.000 USD.

c. Việt Nam cho Lào vay 1.000.000 USD để nhập khẩu hàng hoá và dịch vụ từ Việt Nam trong vòng 1 năm.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP 2

a. Hãng hàng không "Vietnam Air Line" ký hợp đồng hàng đổi hàng với Mỹ: đổi một chiếc máy bay TU cũ trị giá 500.000 USD lấy 1 chuyến du lịch trọn gói cho nhân viên của mình ở Ha Oai.

VN đổi máy bay với Mỹ → VN xk máy bay → ghi vào khoản CÓ của CA → CA tăng

VN đi du lịch → nk dịch vụ từ Mỹ → ghi vào khoản NỢ của CA → CA giảm

➔ CA không thay đổi

b. Việt Nam vay tiền của Cô-oét để mua dầu của nước này trong vòng 1 năm với trị giá 1.000.000 USD.

VN vay tiền của Cô-oét → dòng vốn chảy vào → ghi vào khoản CÓ của KA

VN nhập khẩu dầu → ghi vào khoản NỢ của CA → CA giảm

➔ CA bị thâm hụt

c. Việt Nam cho Lào vay 1.000.000 USD để nhập khẩu hàng hoá và dịch vụ từ Việt Nam trong vòng 1 năm.

VN cho Lào vay → dòng vốn chảy ra → ghi vào khoản NỢ của KA

VN xuất khẩu hàng hóa cho Lào → ghi vào khoản CÓ của CA → CA tăng

➔ CA thặng dư

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP

3. Cán cân thương mại của nước A (triệu USD) đạt mức âm 110, tài khoản vãng lai: âm 105. Mức gia tăng của dự trữ ngoại tệ chính thức là âm 5. Kết luận nào trong số những kết luận sau đây là không đúng:

a. Cán cân quyết toán chính thức bằng 5

b. Dịch vụ, thu nhập từ đầu tư ròng và dịch chuyển đơn phương ròng có giá trị dương.

c. Vốn đã chảy vào nước A

d. Ở nước A tiết kiệm quốc dân lớn hơn đầu tư.

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP 3

Cán cân TM của nước A (triệu USD) = - 110, CA = - 105. Mức gia tăng của dự trữ ngoại tệ chính thức là âm 5.

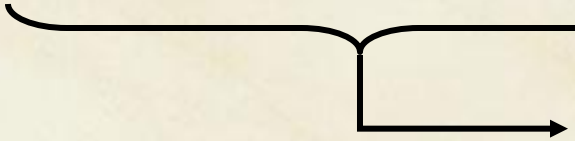

Cán cân quyết toán chính thức = 5 ➔ a đúng

Dịch vụ, thu nhập từ đầu tư ròng và dịch chuyển đơn phương ròng
= CA – cán cân TM = -105 – (-110) = 5 ➔ b đúng

Cán cân quyết toán chính thức = 5 = CA + KA + sai số…
CA = - 105 < 0 → KA > 0 → dòng vốn chảy vào ➔ c đúng

S = I + CA; CA < 0 → S < I ➔ d sai

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP

5. Dựa trên những thông tin sau về cán cân thanh toán ở nước A (tỷ USD):

Hãy tính:

a. Cán cân thương mại hữu hình

b. Cán cân tài khoản vãng lai

c. Cán cân tài khoản vốn

d. Cán cân quyết toán chính thức

Xuất khẩu hàng hoá	+ 80
Nhập khẩu hàng hoá	- 60
Xuất khẩu dịch vụ	+ 30
Nhập khẩu dịch vụ	- 20
Thu nhập từ đầu tư ròng	- 10
Dịch chuyển đơn phương ròng	+ 20
Vốn chảy vào	+ 20
Vốn chảy ra	- 80
Dự trữ chính thức	+ 20

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt

BÀI TẬP

5. Dựa trên những thông tin sau về cán cân thanh toán ở nước A (tỷ USD):

a. Cán cân thương mại hữu hình: + 20
b. Cán cân tài khoản vãng lai: + 40
c. Cán cân tài khoản vốn: - 60
d. Cán cân quyết toán chính thức: - 20

Xuất khẩu hàng hoá	+ 80
Nhập khẩu hàng hoá	- 60
Xuất khẩu dịch vụ	+ 30
Nhập khẩu dịch vụ	- 20
Thu nhập từ đầu tư ròng	- 10
Dịch chuyển đơn phương ròng	+ 20
Vốn chảy vào	+ 20
Vốn chảy ra	- 80
Dự trữ chính thức	+ 20

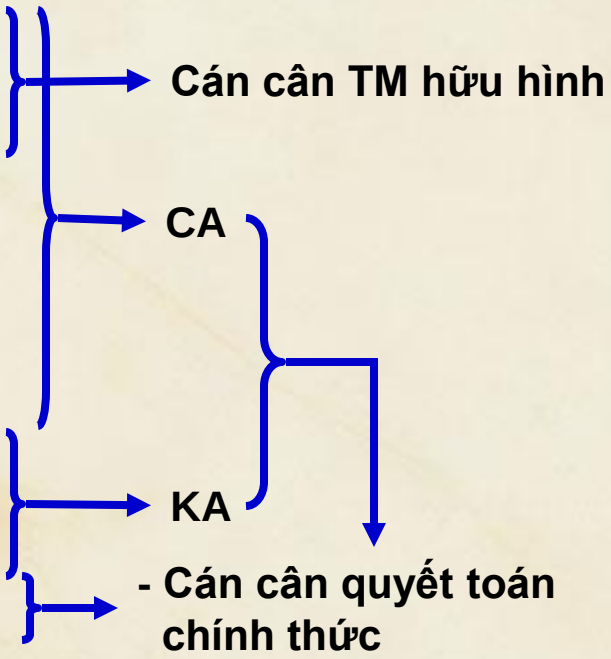

CuuDuongThanCong.com https://fb.com/tailieudientucntt